

Τόπος πλήρης ἀγκυλίων, ἀκανθῶν: Τί πάς μέσ' ἔς τοὺς ἀγκελωθῆς καὶ πέφτεις! Δὲν ἀνοίγεις τὰ στραβά σου νὰ ἰδῇς τὴ λάκκα σιαπέρα!

ἀγκυλωτός ἐπίθ. Λεξ. Κομ. ἀγκυλωτός Θήρ. Θράκ. (Σαρεκκλ. κ. ἀ.) Κρήτ. (Βιάνν.)

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀγκυλωτός.

1) Κυρτός, γαμπρός Θράκ. (Σαρεκκλ.) — Λεξ. Κομ. 2) Ὁ ἔχων ἀγκύλια, κεντριά, ἀκανθωτός Θράκ. — Λεξ. Κομ. Μπαστούνη ἀγκυλωτό Θράκ. β) Ἐπὶ τόπου, ἀκανθώδης Θήρ. Θράκ. — Λεξ. Κομ. 3) Τοιοῦτος ὥστε νὰ ἀγκυλώνῃ, νὰ κεντῇ Κρήτ. (Βιάνν.): Δῶσε μου μὲ τσίδα ποῦ νὰ ἔναι ἀγκυλωτὴ (τσίδα = εἶδος λαχάνου).

ἄγκυρα ἡ, λόγ. κοιν. ἄγκουρα κοιν. καὶ Πόντ. Τσακων. ἄγουρα ἑνιαχ.

Τὸ ἀρχ. οὐς. ἄγκυρα.

1) Σιδηροῦν ὄργανον ἔχον δύο ἢ ἐνίστε πλείονα κεκαμμένα ἄκρα ἐν σχήματι ἀγκυλῶν καὶ χρησιμεῖον εἰς τὴν ὀρμισιν τοῦ πλοίου κοιν.: Ἄγκουρα μὲ δύο νύχια (ἀμφίστομος). Ἄγκυρα μὲ ἓνα νύχι (ἐτερόστομος). Ἄγκυρα μὲ τέσσερα ἀγκίστρια. Ἄγκυρα παραξάρτα (ἑφεδρος). Ἄγκυρα τῆς τσαμαδούρας (σημαντήρος). Ἄγκυρα πινέλλο (ἐπικρεμής). Ἄγκυρα καβούρι (ἥς οἱ βραχίονες εἶναι οὐχὶ συγκεκολλημένοι, ἀλλὰ συνηρθρωμένοι μετὰ τοῦ κορμοῦ). Ρίχνω - ἀράζω τὴν ἄγκουρα (ἀγκυροβολῶ). Σηκώνω τὴν ἄγκουρα (ἀπαίρω). Δένω τὴν ἄγκουρα. Νετάρω τὴν ἄγκυρα (εὐτρεπίζω) κοιν. || Φρ. Ρίχνω τὴν ἄγκουρα (παραμένω ἐν τινὶ τόπῳ διαρκῶς, ὀριστικῶς) πολλαχ. Ἐρριξε γιὰ καλὰ τὴν ἄγκουρά του (ἀπέθανε) Μεγίστ. Ἐρρ'εἰ τ'ν ἄγκουρα τ' ἔς τὰ γιρά (ἐξησφαλίσθη) Κυδων. Θέλομον ἄγκουρες γιὰ νὰ τὸν βαστάξωμον (μεγάλῃ δυνάμει διὰ νὰ τὸν συγκρατήσωμεν) Παξ. || Ἄσμ.

Ἀπότε κείνη τὴ φορὰ μ' ἔβαλες τὸ μαράζι, τὴν ἄγκουρα τοῦ παραβιοῦ νὰ ρίξης δὲν τὸ βγάζει

Ἦπ.

Ὅπου ρίξη παλαμάρι, | κάνει μῆνες νὰ σαλπάρῃ, ὅπου ρίξη ἄγκυρα, | πιάνει ἀπάνω κάβουρα

Ἀνδρ.

Καράβι πεντοκούβεργο ἦβγε νὰ ρίξη βόρτα, τὴν ἄγκουρά του ἔρριξεν εἰς τοῦ πασὰ τὴν πόρτα.

Νίσυρ. 2) Ἀγκυροβόλιον Λεξ. Κομ. 3) Εἶδος ἀγγείου Πελοπν. (Μεσσ.) 4) Ἄγκουρα τοῦ ἁλωνιοῦ ἢ τοῦ στοιχεροῦ, τὸ σχοινίον τὸ ἐλίσσόμενον περὶ τὸν στῦλον τοῦ ἁλωνίου κατὰ τὸ ἁλώνισμα, συνέχον δὲ τὰ ἁλωνίζοντα ὑποζύγια Εὐβ. (Κάρυστ.).

ἀγκυρίδα ἡ, Νάξ. ἀγκυρίδα Κεφαλλ. ἀγκεριδα Νάξ. (Φιλότη.) ἀντζεριδα Νάξ. (Μον.) Σῦρ. ἀγουρίδα Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ μεταγν. οὐς. ἀγκυρίς.

1) Ράβδος ἀγκύλη ἢ μετὰ γωνιώδους κορυφῆς, δι' ἣς ἔλκουν πρὸς τὰ κάτω τοὺς ἀπροσίτους κλάδους τῶν ὀπωροφόρων δένδρων ἐνθ' ἀν.: Μὲ τὴν ἀγκυρίδα γυρίζουν τὰ κλαδιά καὶ μαζεῦουν τοὺς ἐλαιὲς Κεφαλλ. Πβ. Ἡσύχ. «ἄγκυρα» ἐν ἣ τὰ σῦκα λαμβάνουσι καὶ Σουῖδ. «ἀγκυρῖσμα... σκεῦος ἀγρευτικὸν σύκων». Συνών. ἀγκούλα 2, κατσούνα. β) Πᾶσα ἀγκύλη ράβδος Κεφαλλ. Νάξ.: Σὰν τὴν ἀγκεριδα εἰν' ὁ καμένος (ἐπὶ τοῦ ἰσχυοῦ) Νάξ. Ἐ ποῦ νὰ ἐνῆς σὰν ἀγκεριδα! (ἀρά) αὐτόθ. Τὸν εὐρῆκα

ἀγκυρίδα τώρα ποῦ πῆγα ἔς τὸ χωριὸ (καμφθέντα ὑπὸ γήρατος, νόσου κττ.) Κεφαλλ. Συνών. ἀγκούλα 3. 2) Ἡ κλείδωσις τοῦ ὀπισθίου ποδὸς τῆς ἀγελάδος Σῦρ.

ἀγκυριδάκι τό, ἀμάρτ. ἀτζεριδάτσι Νάξ. (Δαμαρ.)

Ἐποκορ. τοῦ οὐς. ἀγκυρίδι.

Ἀγκύλιον, γάντζος, ὡς ὄργανον τοῦ ὑφαντικοῦ ἱστοῦ.

ἀγκυρίδι τό, Ζάκ. ἀγκυρίδι Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Ἐκ τοῦ οὐς. ἄγκυρα ἢ τοῦ μεταγν. οὐς. ἀγκυρίς.

1) Ὁ κεκαμμένος ὀβελίσκος τῆς ἀτράκτου Ζάκ.: Ἄσμ. Καὶ σύ, χρυσὸ ἀγκυρίδι μου κι ὀγλήγορό μου ἀδράχτι.

2) Ἀγκύλιον, γάντζος ὡς ὄργανον τοῦ ὑφαντικοῦ ἱστοῦ Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

ἀγκυριδιάζω ἀμάρτ. ἀγκυριδιάζω Κεφαλλ.

Ἐκ τοῦ οὐς. ἀγκυρίδα.

Γίνομαι ὡς ἀγκυρίς, κάμπτομαι, κλίνω, ἐπὶ πραγμάτων καὶ προσώπων: Τὸ κλαδί ἀγκυριδιάζει ἀπὸ τὸν πολὺ καρπό. Ἀγκυρίδιασε ἡ ἐλαιὰ - ἡ κερασά κττ. Τὸν εἶδα τὸ δεῖνα, ἀλλὰ κι αὐτὸς ἀγκυρίδιασε ἀπὸ τὴν ἀστένεια. Πβ. καμπουριάζω, κατσουνιάζω.

ἀγκυριδοπόδης ὁ, ἀμάρτ. ἀγκυριδοπόδης Νάξ.

Ἐκ τῶν οὐς. ἀγκυρίδα καὶ πόδι.

Ὁ ἔχων τοὺς πόδας ἰσχνούς, ἀδυνάτους ὡς ἀγκυρίδα, ὁ ἰδ.

ἀγκυρότοπος ὁ, Λεξ. Γαζ. (λ. παραγκωνίζομαι).

Ἐκ τῶν οὐς. ἄγκυρα καὶ τόπος.

Τόπος ἐν ᾧ ρίπτεται ἡ ἄγκυρα, μυχὸς λιμένος.

ἀγκυρώνω ΑΠαλάσκ. Ὀνοματολόγ. 28.

Ἐκ τοῦ οὐς. ἄγκυρα.

1) Ρίπτω τὴν ἄγκυραν. Συνών. ἀράζω. 2) Μεταβιβαστ. κάμνω νὰ ἀγκυροβολήσῃ.

***ἀγκωλέο** ὁ, ἀγκωλέο Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐς. ἀγκωλιός.

Τὸ πτηνὸν αἰγωλιὸς (ulula aluco).

[**]

ἀγκωλος ὁ, Μεγίστ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐς. κωλή.

Τὰ δύο πρόσθια τεταρτημόρια τῶν σφαγίων, ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ ὀπίσθια, τὰ ὅποια καλοῦνται μεριά. Πβ. κώλι.

ἄγκωμα τό, ὄγκωμα Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.) ὄγκωμα Σάμ. ἄγκωμα Παξ. Χίος κ.ἀ. ἄγκωμα Ἦπ.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀγκώνω. Ὁ τύπ. ἄγκωμα ἐκ τοῦ ἄγκωνω καθὰ δόγμα ἐκ τοῦ δώνω.

1) Ὀγκωμα, ἐξόγκωμα Σάμ. Χίος: Τὸ ἄγκωμα τῆς τσέπης Χίος. β) Ἡ ἀνευ ἀνέμου κύμανσις τῆς θαλάσσης Παξ. Προπ. (Ἀρτάκ. Πάνορμ.) Συνών. φουσκοθαλασσιά. 2) Μεταφ. στενοχωρία ἐκ πολυφαγίας καὶ δυσπεψίας Ἦπ. Παξ. β) Ἡθικὴ στενοχωρία, ταραχὴ Παξ.

